

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Jeugdwerkloosheid in Europa

1 maximumscore 4

- Het verrichten van flexibele arbeid kan een voorbeeld zijn van positieverwerving als de **eigen keuze** van de jongeren uitgaat naar flexibele arbeid in plaats van naar werkloosheid 1
- Het is dan een **factor bij de jongeren zelf** die van invloed kan zijn op hun maatschappelijke positie 1
- Het verrichten van flexibele arbeid kan een voorbeeld zijn van positietoewijzing als jongeren vaak flexibele arbeid verrichten omdat werkgevers vaak flexibele arbeid aanbieden in plaats van een vaste baan 1
- Het is dan een **maatschappelijke factor buiten de jongeren om** die van invloed kan zijn op hun maatschappelijke positie 1

2 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

- juist leggen van relatie tussen flexibilisering en verandering machtspositie van werknemers 1
- juist gebruik van kernconcept macht 1

voorbeeld van een juist antwoord:

Een toenemend aantal tijdelijke contracten, een kenmerk van flexibilisering, kan gezien worden als een **afname van de handelingsmogelijkheden** van de werknemers. Met een tijdelijk contract neemt de mogelijkheid van werknemers op een vast inkomen/vaste aanstelling namelijk af. Dus de machtspositie van werknemers ten opzichte van werkgevers is zwakker als er sprake is van flexibilisering van arbeid.

3 maximumscore 2

- Uit tekst 1 blijkt dat jongeren van niet-westerse afkomst ten opzichte van autochtonen vaak een netwerk van onder andere familie missen om een baan te vinden (r. 28-31). Een sociaal netwerk is een voorbeeld van sociaal kapitaal. Een gebrek aan sociaal kapitaal verkleint de mogelijkheid van jongeren om hun positie op de arbeidsmarkt te verbeteren 1
- Uit tekst 1 blijkt dat jongeren van niet-westerse afkomst een lager opleidingsniveau/taalachterstanden hebben (r. 20-21). Opleiding/taalbeheersing is een voorbeeld van cultureel kapitaal. Een gebrek aan cultureel kapitaal verkleint de mogelijkheid van jongeren om hun positie op de arbeidsmarkt te verbeteren 1

Vraag	Antwoord	Scores
4	<p>maximumscore 3 een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • juist leggen van relatie tussen discriminatie en positieve gevolgen voor identiteit • juist leggen van relatie tussen discriminatie en negatieve gevolgen voor identiteit • juist gebruik van kernconcept identiteit bij zowel positieve als negatieve gevolgen 	<p>1 1 1</p>

voorbeeld van een juist antwoord:

positieve gevolgen

Discriminatie door werkgevers kan tot gevolg hebben dat jongeren zich meer **bewust worden van het kenmerk** waarop ze gediscrimineerd worden (bijvoorbeeld afkomst) en zich sterker gaan identificeren met de eigen groep. Sterkere identificatie met de eigen groep kan gevolgen hebben voor hun **zelfbeeld**: zij zullen bijvoorbeeld hun afkomst als positief cultuurkenmerk meer gaan benadrukken. Hun zelfbeeld kan dan positiever worden.

negatieve gevolgen

Discriminatie door werkgevers kan tot gevolg hebben dat jongeren zich sociaal uitgesloten voelen. Sociale uitsluiting kan gevolgen hebben voor hun **zelfbeeld**: omdat jongeren zich er meer **bewust van worden** dat zij door anderen negatief (anders) behandeld worden, zal dit negatieve aspect ook door henzelf meer benadrukt worden. Hun zelfbeeld kan dan negatiever worden.

Opmerking

Geen scorepunt toekennen aan een juist gebruik van het kernconcept bij alleen positieve of negatieve gevolgen.

Vraag	Antwoord	Scores
5	maximumscore 4	
	subjectieve arbeidsmarktkansen	
	<ul style="list-style-type: none"> • Als jongeren zich bewust zijn van discriminatie door werkgevers, kunnen de subjectieve arbeidsmarktkansen afnemen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Jongeren kunnen namelijk hun kansen om een baan te krijgen negatiever inschatten omdat zij verwachten dat zij door discriminatie niet/minder snel worden aangenomen / geen/minder snel promotie maken 	1
	objectieve arbeidsmarktkansen	
	<ul style="list-style-type: none"> • Een afname van de subjectieve arbeidsmarktkansen kan ervoor zorgen dat jongeren minder moeite doen om te solliciteren/promotie te maken/een opleiding te volgen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Als jongeren minder moeite doen, zullen hun daadwerkelijke arbeidsmarktkansen minder worden en nemen dus de objectieve arbeidsmarktkansen af 	1
6	maximumscore 2	
	een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> • juiste uitleg van invloed van internationale economische crisis op werkgelegenheid 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • juist gebruik van kernconcept globalisering 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Kenmerkend voor globalisering is dat onder andere de economie van een land sterker afhankelijk is van buitenlandse economieën 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Een internationale economische crisis heeft door deze sterkere afhankelijkheid een negatieve invloed op de werkgelegenheid van Nederland, omdat als gevolg van een economische neergang in het buitenland de vraag naar arbeid in Nederland afneemt 	1
7	maximumscore 3	
	een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> • noemen van juiste soort sociale ongelijkheid (status of macht) 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • juiste uitleg van soort sociale ongelijkheid 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • juist gebruik van kernconcept sociale ongelijkheid 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Het verschil tussen het wel en niet hebben van werk kan leiden tot een ongelijke verdeling van status 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Werkloos zijn wordt over het algemeen maatschappelijk lager gewaardeerd dan werk hebben 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Een ongelijke waardering van de maatschappelijke positie van groepen is een kenmerk van sociale ongelijkheid 	1

Vraag	Antwoord	Scores
8	maximumscore 2	
	een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> • juiste uitleg van invloed van ontwikkeling naar postindustriële maatschappij op sociale ongelijkheid tussen groepen jongeren 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • juist gebruik van kernconcept sociale ongelijkheid 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<p>In een postindustriële maatschappij is voor veel banen een hoger opleidingsniveau vereist dan in een industriële maatschappij. Het belang van een goede opleiding is hierdoor toegenomen.</p>	
	<p>Door het toenemend belang van een goede opleiding zijn de bestaande verschillen tussen jongeren met en zonder goede opleiding groter geworden (jongeren zonder goede opleiding hebben minder kansen op een goede arbeidsmarktpositie). Dit heeft geleid tot een grotere ongelijke verdeling van schaarse en hooggewaardeerde zaken zoals inkomen en status en dus een toename van de sociale ongelijkheid.</p>	
9	maximumscore 2	
	een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> • juist leggen van relatie tussen modernisering en verandering in soort arbeid 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • juist gebruik van kernconcept modernisering 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Door de toepassing van technologische en wetenschappelijke vernieuwingen, een kenmerk van modernisering, is er sinds de jaren zestig van de vorige eeuw onder andere sprake van toenemende automatisering van het productieproces 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Door automatisering is de vraag naar handarbeid afgenomen 	1

Vraag	Antwoord	Scores
10	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> Het percentage jongeren tegen wie proces-verbaal is opgemaakt omdat zij verdacht werden van een misdrijf is ongeveer 5 procentpunt lager onder jongeren met startkwalificatie dan onder jongeren zonder startkwalificatie 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Onderwijs dat resulteert in startkwalificatiebezit is volgens de bindingstheorie een voorbeeld van een maatschappelijke binding van jongeren 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Door actieve participatie op school zullen jongeren zich volgens de bindingstheorie eerder aan de heersende normen en ideeën binden. Deze bindingen kunnen remmend werken op criminele impulsen en kunnen verklaren waarom jongeren met startkwalificatie minder vaak verdacht zijn van een misdrijf dan jongeren zonder startkwalificatie 	1
	ook goed:	
	<ul style="list-style-type: none"> Volgens de rationelekeuzetheorie zullen door het bezit van een startkwalificatie de kosten van het plegen van een misdrijf toenemen ten opzichte van de baten 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Jongeren zullen namelijk bij het plegen van een misdrijf rekening houden met de (hogere) kosten van het verliezen van betere kansen op de arbeidsmarkt. De toename van de kosten kan dus verklaren waarom jongeren met startkwalificatie minder vaak verdacht zijn van een misdrijf dan jongeren zonder startkwalificatie 	1
11	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> Het terugdringen van de jeugdwerkloosheid is een maatregel om de maatschappelijke positie van jongeren te verbeteren en daarmee te voorkomen dat zij crimineel gedrag gaan vertonen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Dit past bij de socialistische/sociaaldemocratische stroming omdat deze stroming meer de nadruk legt op de maatschappelijke oorzaken van criminaliteit/preventieve maatregelen/het verbeteren van omstandigheden van mensen om criminaliteit aan te pakken 	1
12	maximumscore 3	
	een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> beschrijving van juiste samenhang uit tabel 1 	1
	<ul style="list-style-type: none"> juist gebruik van kernconcept sociale ongelijkheid 	1
	<ul style="list-style-type: none"> juist gebruik van kernconcept sociale cohesie 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> Uit tabel 1 blijkt dat jongeren die niet werken en niet studeren gemiddeld minder vertrouwen in medemens en instituties hebben dan jongeren die wel werken en/of studeren 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Het hebben van werk of het volgen van een studie leidt over het algemeen tot een betere maatschappelijke positie dan het niet hebben van werk of niet volgen van een studie. De verschillen tussen 	

Vraag	Antwoord	Scores
	wel en niet werken/studeren duiden dus op een vorm van sociale ongelijkheid	1
	<ul style="list-style-type: none"> Verschillen in de mate van vertrouwen in medemens en instituties kan duiden op verschillen in de mate van sociale cohesie omdat de mate van vertrouwen een indicator is van de mate waarin men het gevoel heeft lid te zijn van dezelfde gemeenschap 	1
13	maximumscore 2	
	een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> juist gevolg voor de binding in de samenleving met behulp van politicologisch kernconcept 	1
	<ul style="list-style-type: none"> juist gebruik van politicologisch kernconcept 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> Als jongeren zich afsluiten, kan dit negatieve gevolgen hebben voor de representativiteit van het proces van politieke besluitvorming 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Als jongeren zich afsluiten door minder politiek te participeren kan dit tot gevolg hebben dat ze minder goed hun eisen en belangen kenbaar kunnen maken bij politici. Dit kan ertoe leiden dat er bij politieke besluiten onvoldoende rekening wordt gehouden met hun eisen en belangen. De standpunten van de gekozen vertegenwoordigers zullen minder overeenkomen met de standpunten van de jongeren. Politieke besluiten zijn dan minder/niet representatief voor deze groep 	1
	<i>Opmerking</i>	
	<i>Geen scorepunt toekennen aan het gebruik van een politicologisch kernconcept bij een ander hoofdconcept.</i>	
14	maximumscore 2	
	een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> juiste uitleg hoe politiek activisme kan leiden tot een belangenconflict 	1
	<ul style="list-style-type: none"> juist gebruik van kernconcept conflict 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> Het politiek activisme kan opgevat worden als een reactie op een door de jongeren als onrechtvaardig ervaren sociale ongelijkheid. Als sociale ongelijkheid als onrechtvaardig wordt ervaren kan dit leiden tot een belangenconflict. 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Er is sprake van een belangenconflict als de belangen van de jongeren strijdig zijn met de belangen van andere groepen in de samenleving en daardoor met elkaar in botsing komen 	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

15 maximumscore 3

een juist antwoord bevat:

• noemen van juiste maatregel met bijbehorend ideologisch uitgangspunt bij liberale ideologie	1
• noemen van juiste maatregel met bijbehorend ideologisch uitgangspunt bij socialistische/sociaaldemocratische ideologie	1
• noemen van juiste maatregel met bijbehorend ideologisch uitgangspunt bij confessionele ideologie	1

voorbeeld van een juist antwoord:

- liberale ideologie
belastingen verlagen om de werkgelegenheid te stimuleren
Dit past bij het liberale uitgangspunt van beperkte overheidsbemoeienis.
- socialistische/sociaaldemocratische ideologie
gesubsidieerde banen voor kansarme jongeren invoeren
Dit past bij het socialistische/sociaaldemocratische uitgangspunt van een actieve overheid (om de sociale ongelijkheid te verminderen).
- confessionele ideologie
maatschappelijke organisaties ondersteunen die arbeidsparticipatie van jongeren stimuleren
Dit past bij het confessionele uitgangspunt van gespreide verantwoordelijkheid.

Opmerking

Geen scorepunt toekennen aan alleen een juiste maatregel of alleen een juist ideologisch uitgangspunt.

16 maximumscore 3

een juist antwoord bevat:

• juist leggen van verband tussen gezag en subjectieve (on)veiligheid	1
• juist gebruik van rechtsstatelijke institutie	1
• juist gebruik van kernconcept gezag	1

voorbeeld van een juist antwoord:

Gevoelens van onveiligheid onder jongeren kunnen leiden tot een afname van het vertrouwen in bijvoorbeeld de rechterlijke macht, omdat de jongeren vinden dat de straffen die rechters opleggen niet streng genoeg zijn.

Een afname van het vertrouwen in rechters kan vervolgens zorgen voor een afname van hun gezag. Dit betekent dat jongeren de **macht** van de rechters om criminaliteit aan te pakken als minder **legitiem** ervaren.